

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK
Ekonomianalytiker
Henrik Berggren

KOMMUNSTYRELSEN
2022-03-28

Finansieringsmodell Käppalaförbundet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige beslutar att godkänna förslaget till ny finansieringsmodell avseende Käppalaförbundets upplåning
2. Kommunfullmäktige beslutar att anta uppdaterade *Riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning* i enlighet med bilaga 1 till tjänsteutlåtande, daterat den 3 mars 2022
3. Kommunfullmäktige beslutar att anta uppdaterad *Finanspolicy* i enlighet med bilaga 2 till tjänsteutlåtande, daterat den 3 mars 2022
4. Kommunfullmäktige beslutar att godkänna förändring i kommunstyrelsens delegationsordning enligt med bilaga 4 till tjänsteutlåtande, daterat den 3 mars 2022
5. Kommunfullmäktige beslutar att bevilja utlåning till Käppalaförbundet upp till 460 mnkr.

Sammanfattning

Käppalaförbundet har efter beslut i Mark- och miljööverdomstolen fått tillstånd till fortsatt och utökad verksamhet för att rena medlemskommunernas avloppsvatten. Tillståndet medför stora investeringar i det befintliga reningsverket. Investeringsutgiften är prognosticerad till 1 750 mnkr.

För att hålla tillbaka de framtida räntekostnaderna har ägarkommunerna tillsammans med förbundet utrett möjliga finansieringsformer. Slutsatsen i utredning är att den ekonomiskt mest fördelaktiga formen är att ägarna lånar ut pengar till förbundet via sk ägarlån.

Enligt beräkningar minskar förslaget räntekostnaden med upp till 10 mnkr årligen vid en upplåning på 3 000 mnkr. Detta kommer, givet att inget annat

förändras, ge Täby kommunen en lägre årsavgift och ett minskat behov av höjda avgifter för fastighetsägarna i Täby kommun.

Ärendet

Bakgrund

Käppalaförbundet är ett kommunalförbund med 11 medlemmar. Den huvudsakliga uppgiften är att omhänderta och rena medlemskommunernas avloppsvatten. Täby har varit medlem allt sedan förbundet bildades år 1957. Täbys andelstal i förbundet uppgår 2020 till 13,0 procent. Andelstalet fastställs varje år i samband med årsredovisningen och bygger på summan av kapitalavgifter som respektive kommun betalat in till förbundet från det att kommunen varit medlem i förbundet.

För att säkra framtida reningskapacitet och att man inte överskrider gällande verksamhetstillstånd på 700 000 personekvivalenter initierade förbundet ett arbete år 2008 med att söka tillstånd för utökad verksamhet. Målet är att verket ska kunna hantera 900 000 personekvivalenter år 2040. Käppalaförbundet har efter beslut i Mark- och miljööverdomstolen fått tillstånd till fortsatt och utökad verksamhet för att rena medlemskommunernas avloppsvatten. Tillståndet medför stora investeringar i det befintliga reningsverket. Investeringsutgiften är prognosticerad till 1 750 mnkr (inklusive en riskreserv på 20 procent).

Finansieringsmodell

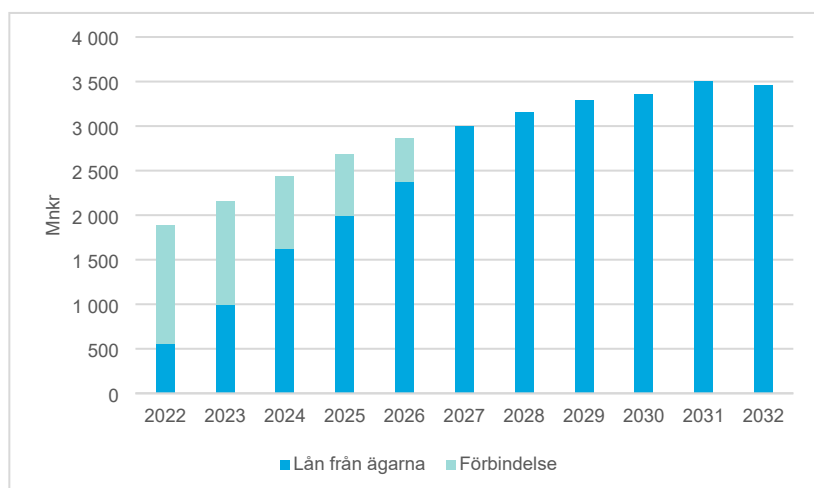
Förbundets låneskuld kommer som en följd av investeringarna att öka till cirka 3 000 mnkr vid slutet av år 2026 och slutligen uppgå till cirka 3 550 år 2030.

För att hålla tillbaka de framtida räntekostnaderna har ägarkommunerna tillsammans med förbundet utrett möjliga finansieringsformer. De alternativ som utretts är bland annat att ägarna lånar ut pengar till förbundet via så kallade ägarlån, banklån, obligationer samt certifikat. Alternativet att låna via Kommuninvest utreddes inte då inte alla ägarkommuner är medlemmar, vilket är ett krav från Kommuninvest.

Slutsatsen i utredningen är att alternativet då ägarna lånar ut pengar till förbundet är den mest ekonomiskt fördelaktiga lösningen. Den föreslagna lösningen kan sänka de finansiella kostnaderna upp emot 10 mnkr år 2030. Förslaget är att ägarna både finansierar den tillkommande lånevolymen som är kopplad till kommande investeringar och de befintliga lånen när de omsätts.

Denna modell innebär att det är det upp till respektive ägarkommun att ordna med finansieringen. Den enskilda ägarkommunen kan låna via Kommuninvest om den är medlem.

Figur 1 Lån från ägarna respektive förbindelse 2022-2032

Källa: Käppalaförbundet

Ekonomiska överväganden

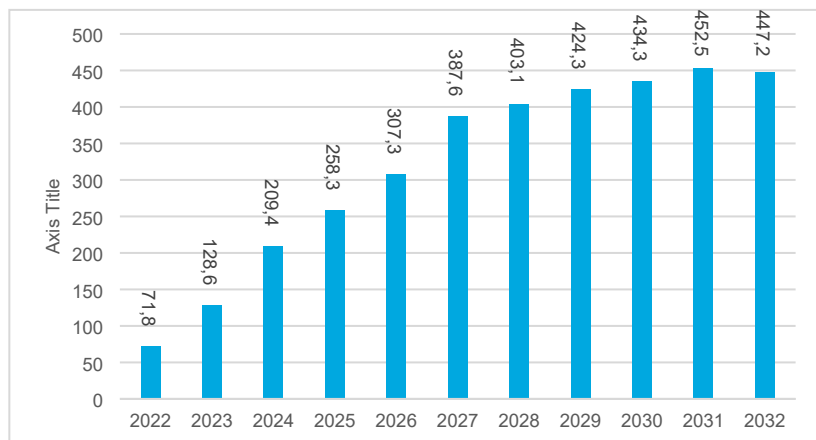
Enligt beräkningar i utredningen minskar förslaget räntekostnaden med 10 mnkr. Detta kommer, givet att inget annat förändras, ge Täby kommunen en lägre årsavgift och ett minskat behov av höjda avgifter för fastighetsägarna i Täby kommun.

I grunden förändras inte Täby kommuns finansiella åtagande gentemot Käppalaförbundet vid en förändrad finansieringsmodell. Det som skiljer är hur åtagandet redovisas i årsredovisningen.

Käppalaförbundet ingår inte i Täbys kommunkoncern. Det är först när kommunen har ett betydande inflytande som kommunens andel av förbundets tillgångar och skulder ska upptas i kommunens koncernredovisning. Enligt 2 kap 6 § första stycket i Lagen om kommunal redovisning går gränsen för betydande inflytande vid 20 procent. Täbys andel av förbundets skulder redovisas under panter och ansvarsförbindelser i årsredovisningen.

Vid ett lån från kommunen kommer detta redovisas som en fordran motsvarande lånets storlek på balansräkningens tillgångssida. Om kommunen lånar upp hela beloppet redovisas detta som ett lån på balansräkningens skuldsida.

Figur 2 Täbys utlåning till Käppalaförbundet 2022-2032 (vid en ägarandel på 12,9 %)

Källa: Käppalaförbundet

Ägarandelen förändras årligen i samband med bokslutet. Det innebär att lånen behöver sättas om årligen.

Lånen föreslås löpa med tremånaders räntebindning med ett påslag om 0,20 procent över tre månaders STIBOR¹. Marginalen är tänkt att inkludera kommunens kostnader för hantering av egen finansiering och administrativa kostnader. Marginalen kan komma att förändras om förutsättningarna på kapitalmarknaden förändras. Beslut om en sådan förändring tas gemensamt mellan förbundet och dess medlemmar.

I kommunens riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning återfinns kommunens finansiella mål. Ett av målen begränsar kommunens upplåning till maximalt 70 % av kommunens intäkter från skatter, statsbidrag och utjämning. I nuvarande skrivning tas ingen hänsyn till om lånet avser en upplåning åt ett hel- eller delägt företag/förbund.

För ett mer relevant finansiellt mål föreslås målet om skuldtak ändras till:

Kommunens räntebärande långfristiga lån för egen räkning får maximalt uppgå till 70 % procent av kommunens intäkter från skatter, generella statsbidrag och utjämning.

Riktlinjerna återfinns i sin helhet som bilaga 1.

¹ STIBOR (Stockholm Interbank Offered Rate) är en referensränta som vanligen används i finansiella kontrakt avseende svenska kronor med rörlig räntebindning. De utgör ett genomsnitt på den ränta som affärsbankerna ställer till varandra för utlåning.

I kommunens finanspolicy anges ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten i kommunen och dess helägda bolag ska bedrivas. Med finansverksamhet avses förvaltning av likvida medel, finansiering såsom skulder, borgen, leasing samt kapitalförvaltning och pensioner.

Punkten 2.2 som reglerar ansvar kompletteras så att angiven fördelning även avser utlåning (och inte bara upplåning).

Punkten 5 som reglerar till vilka kommunen får låna ut till kompletteras så att utlåning även får ske till kommunalförbund i vilka kommunen äger en del av.

Finanspolicyn återfinns i sin helhet som bilaga 2.

Kommunstyrelsens delegationsordning punkt 4.2 och 4.3 reglerar hanteringen av nyupplåning och ersättande av lån. Dessa punkter föreslås förändras genom att också reglera utlåning.

Kommunstyrelsens delegationsordning återfinns i sin helhet som bilaga 4.

Samtidigt föreslås beloppsramen för utlåning till Käppalaförbundet sättas till 460 mnkr. Det motsvarar Täby kommuns andel av de totala lånen enligt förbundets beräkningar.

Överväganden

Att pressa räntekostnaden vid finansieringen av stora investeringarna är lika självklart som angeläget. Kommunledningskontoret har deltagit i utredningen och ser positivt på den föreslagna förändringen av finansieringsmodell.

Ett införande av en finansieringsmodell med lån från ägarna kommer synliggöra förbundets upplåning på ett annat sätt än idag. Vid utlåning från kommunen kommer både skulder och tillgångar i balansräkningen att öka. Ett flertal nyckeltal kommer att påverkas av valet av modell utan att kommunens finansiella ställning ändrats.

Kommunledningskontoret har granskat de föreslagna villkoren och gör bedömningen att de är rimliga ur ett marknadsperspektiv.

Katarina Kämpe
Kommundirektör

Håkan Larsson
Ekonomichef

Bilagor

1. Riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning, 2022-03-03
2. Finanspolicy, 2022-03-03
3. Förslag till beslut om ägarlån för finansiering av Käppalaförbundets investeringar
4. Delegationsordning för kommunstyrelsen, 2022-03-03

Expedieras

Käppalaförbundet

Controllerchef Anna Hellberg

Redovisningschef Lena Fahlander